

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-21 ta' Jannar, 2003

Citazzjoni Numru. 1590/1999/1

Scorpio Enterprises Co. Ltd
versus

**Il-Korporazzjoni g]as-Servizzi ta' l-Ilma; u d-Direttur
tal-Kuntratti**

F'din il-kawla s-so`jetà attri`i qieg]da titlob]las ta' kumpens g]ax qieg]da tg]id illi l-konvenuti temmewlha appalt ming]ajr ra[uni tajba.

l`-`itazzjoni tg]id illi b'avvi\ fil-Gazzetta tal-Gvern il-konvenuti kienu g]amlu sej]a g]al offerti (*tender*) g]al "stallazzjoni u/jew bdil ta' kanen g]as-servizzi ta' l-ilma g]all-konsumatur". Is-so`jetà attri`i kienet interessata li tag]mel dan ix-xog]ol u g]alhekk g]amlet l-offerta tag]ha, u b'*letter of acceptance* numru 216/96 tat-23 t'Ottubru 1996 ing]atat il-kuntratt; bdiet te`egwixxi l-appalt fl-4 ta' Novembru 1996.

B'ittra tad-29 ta' Mejju 1997 il-korporazzjoni konvenuta \ammet lill-attri`i mix-xog]ol li kienet qieg]da tag]mel, u b'ittra tas-16 ta' Marzu 1998 mill-konvenut Direttur tal-

Kuntratti, u ittra o]ra tat-2 t'April 1998 mill-korporazzjoni konvenuta, l-attribi kienet mg]arrfa illi l-kuntratt li kien ing]atalha bl-ittra tat-23 t'Ottubru 1996 kien t]assar.

L-attribi qieg]da tg]id illi, g]alkemm ma kellhom ebda ra[uni tajba g]ala jtemmu l-appalt, il-konvenuti ma jridux i]allsuha kumpens kif ig]id l-art. 1640 tal-Kodi`i ~ivili. G]alhekk fet]et din il-kawla u qieg]da titlob illi l-qorti:

1. tg]id illi l-kuntratt fuq imsemmi t]assar mill-konvenuti ming]ajr ra[uni tajba, u g]alhekk lill-attribi g]andu jing]ata kumpens skond l-art. 1640 tal-Kodi`i ~ivili;

2. tillikwida l-kumpens li g]andhom i]allsu l-konvenuti jew xi wie]ed minnhom, wara li tqis kull somma mog]tija mill-konvenuti lis-so`jetà attribi qabel ma t]assar il-kuntratt; u

3. tikkundanna lill-konvenuti, jew lil xi wie]ed minnhom, i]allas lill-attribi s-somma hekk likwidata.

Qieg]da titlob ukoll l-ispejje, fosthom dawk ta' l-ittri uffijali tal-11 ta' Frar 1999 u tal-15 ta' {unju 1999.

Il-konvenut Direttur tal-Kuntratti ressaq dawn l-e`ezzonijiet:

1. l-azzjoni ma tiswiex g]ax is-so`jetà attribi irrinunzjat g]ad-dritt li [[ib kull azzjoni legali jekk mhux quddiem il-*Contracts Committee* b]ala arbitru, skond l-art. 22 tal-*general conditions of contract*;

2. is-so`jetà attribi kienet ressqet pro`eduri quddiem l-istess arbitru, u d-de`ijjoni ng]atat b'rapport tal-5 ta' Marzu 1998; din id-de`ijjoni, skond l-art. 22 fuq imsemmi, hija finali u l-qorti ma tistax tag]mel st]arri] dwarha;

3. l-azzjoni ma tiswiex ukoll g]ax ma hemm ebda relazzjoni [uridika bejn is-so`jetà attribi u l-konvenut Direttur tal-Kuntratti g]ax l-ittra ta' a`ettazzjoni tat-23 t'Ottubru 1996 kienet in]ar[et mill-Korporazzjoni g]as-Servizzi ta' l-Ilma, mhux mid-Direttur tal-Kuntratti; u

4. fil-meritu, ma hux minnu illi l-kuntratt bejn l-attribi u l-korporazzjoni t]assar ming]ajr ra[uni tajba, g]ax il-provi mressqa quddiem il-*Contracts Committee* wrew illi s-so`jetà attribi ma]arsitx il-kondizzjonijiet tal-kuntratt, u dan ta lill-korporazzjoni s-setg]a li t]oll il-kuntratt.

Il-korporazzjoni konvenuta ressqet dawn l-e`ezzonijiet:

1. qabel xejn din il-qorti ma g]andhiex [urisdizzjoni biex tisma' u tidde`iedi dwar din il-kawla;

2. kull kwistjoni li kien hemm bejn is-so`jetà attribi u l-korporazzjoni konvenuta [à [iet maqtug]a;

3. il-kuntratt mogħti lill-attribi bil-*letter of acceptance* numru 216/96 tat-23 t'Ottubru 1996 kien maġlul mill-korporazzjoni għal raġuni tajba; u

4. għalhekk it-talbiet ta' l-attribi għandhom jiġu miġjuda bl-ispejje kontra tagħha.

Din is-sentenza tallum hija dwar l-ewwel lewġ eżzjonijiet ta' lewġ konvenuti.

Il-fatti li wasslu għal din il-kawża [raw hekk:

Fil-Gazzetta tal-Gvern tat-30 ta' Jannar 1996 saret sejja għal offerti għal "stallazzjoni u/jew bdil ta' kanen għas-servizzi ta' l-ilma għall-konsumatur"¹; l-offerti kellhom isiru għand il-konvenut Direttur tal-Kuntratti. Is-soġġetà attribi għamlet offerta u din intlaqgħet mill-korporazzjoni konvenuta b'ittra tat-23 t'Ottubru 1996². Il-pattijiet tal-kuntratt kienu regolati wkoll bil-*general conditions of contract for the execution of works in Malta*³. Fost dawn il-kondizzjonijiet [enerali hemm il-patt 22 li jgħid hekk:

22. In the event of any difference of opinion between the Chief Executive and the contractor, the dispute shall be referred to a committee composed of the unofficial members of the Contracts Committee, whose decision shall be final and binding. Provided also that such members of this committee shall in no way, directly or indirectly, have any interest in the contract in question.⁴

Wara li s-soġġetà attribi bdiet twettaq l-appalt, il-korporazzjoni konvenuta, ukoll għax dehrilha li sar xogħol jaġin, lammitha milli tkompli bix-xogħol u f'ittra tad-29 ta' Mejju 1997 qaltilha hekk:

Please note that, with immediate effect, the Water Services Corporation is indefinitely suspending the contract for installation and/or replacement of consumers' water service pipework. This is because of the difficulties presently being encountered on trenching permits. Please note, however, that the problems of bad workmanship being performed by your employees, as amplified through various meetings and contact reports sent to you, have to be rectified before the contract is

¹ Fol. 7.

² Fol. 52 et seqq.

³ Foll. 64 et seqq.

⁴ Foll. 68 et seq.

resumed. Otherwise there are no other options but to terminate the contract.⁵

Is-so`jetà attri`i rressqet il-kwistjoni quddiem il-*Contracts Committee* mag]mul mill-membri mhux uffijali tieg]u, u dawn taw id-de`ijoni tag]hom fl-10 ta' Marzu 1998. Il-minuta tad-de`ijoni tg]id hekk:

- a) the suspended contract is to be terminated;
- b) Scorpio Enterprises is to be charged Lm18,000 as penalties, which amount takes into account the sum required by the Corporation to make good the Contractor's bad workmanship;
- c) The balance due to the Contractor is to be paid to him after deduction of (b) above;
- d) The Bank Guarantee, due to expire on 31st March 1998, is to be released.⁶

Il-konvenut Direttur tal-Kuntratti g]arraf lill-attri`i dwar din id-de`ijoni b`ittra tas-16 ta' Marzu 1998⁷, u l-korporazzjoni konvenuta g]arrfitha b`ittra tat-2 t'April 1998 illi "*the contract is being considered as terminated with immediate effect*"⁸.

L-attri`i, billi dehrilha li ma kienx hemm ra[uni tajba g]ala l-kuntratt kellu jin]all, fet]jet din il-kawla tallum.

Is-sentenza tallum hija dwar l-e`ezzjonijiet preliminari li jg]idu illi din il-qorti ma g]andhiex kompetenza biex tisma' u taqta' din il-kawla min]abba fil-ftehim stipulat fil-patt 22 tal-kondizzjonijiet [enerali tal-kuntratti, kif ukoll g]ax il-kwistjoni [à hija maqtug]a b`de`ijoni tal-membri mhux uffijali tal-kumitat tal-kuntratti, skond l-istess patt 22.

Is-so`jetà attri`i rressqet diversi argumenti kontra dawn l-e`ezzjonijiet, i]da, fil-fehma tal-qorti, l-ebda wa]da mir-ra[unijiet imressqa mill-attri`i ma hija tajba.

L-ewwel argument ta' l-attri`i huwa li l-kwistjoni li hija l-meritu tal-kawla tallum ma hix "*difference of opinion*" li taqa' fl-ambitu tal-patt 22 tal-kondizzjonijiet [enerali.

Il-kwistjoni bejn il-partijiet hija dwar jekk il-konvenuti g]amlux sew li temmew l-appalt u jekk is-so`jetà attri`i g]andhiex tie]u l-]las li qieg]da titlob. Il-kwistjoni qamet

⁵ Fol. 54.

⁶ Fol. 96.

⁷ Foll. 55 et seq.

⁸ Fol. 57.

min]abba differenzi bejn il-partijiet dwar l-interpretazzjoni tal-kuntratt t'appalt: jekk il-materjal kellhiex tipprovdi is-so`jetà attri`i jew il-korporazzjoni konvenuta. G]ax is-so`jetà attri`i ma ipprovdiex materjal g]all-kisi tat-trinek, il-konvenuti qeg]din ig]idu li g]amlet xog]ol]a\in, u min]abba f'hekk temmew il-kuntratt.

Fil-fehma tal-qorti din il-kwistjoni dwar interpretazzjoni hija wa]da li taqa' fl-ambitu tal-patt 22 tal-kondizzjonijiet [enerali, u g]alhekk kellha tin]ieb quddiem il-membri mhux uffì]jali tal-kumitat tal-kuntratti. G]andu jing]ad illi s-so`jetà attri`i woll kienet ta' din il-fehma, tant illi hi stess talbet illi l-kwistjoni titressaq quddiem il-membri mhux uffì]jali tal-kumitat tal-kuntratti, kif tixhed l-ittra tag]ha tat-23 ta' Jannar 1998 lill-konvenut Direttur tal-Kuntratti⁹.

Is-so`jetà attri`i, i]da, kompliet tg]id illi, barra l-patt 22, hemm ukoll il-patt 35 tal-kondizzjonijiet [enerali, li jg]id hekk:

35. This contract shall be, and be deemed to be, a Maltese contract and shall be governed by and construed according to the laws for the time being in force in Malta. Notwithstanding any other disagreement or claims, the Maltese Courts shall have exclusive jurisdiction to hear and decide on the merits of the matter in dispute.¹⁰

Dan il-patt g]andu jinqara flimkien mal-patt 22 b'mod li ma jkunx hemm konflitt bejn it-tnejn. Fil-fehma tal-qorti l-effett tal-patt 35 ma hux li j]assar dak li jg]id il-patt 22; it-tifsira tieg]u hija: (i) dwar [urisdizzjoni internazzjonali, illi t-tribunali ta' Malta biss g]andhom [urisdizzjoni; u (ii) dwar kompetenza interna, illi l-qrati ordinarji g]andhom kompetenza residwali dwar kwistjonijiet — b]al st]arri[[udizzjarju dwar il-legalità ta' de`i]jonijiet tal-membri mhux uffì]jali tal-kumitat tal-kuntratti — li ma jaqg]ux ta]t il-patt 22.

Il-kwistjoni tallum, i]da, hija dwar interpretazzjoni tal-kuntratt t'appalt u dwar jekk ix-xog]lijiet sarux sew; il-kaw]a ma hix wa]da ta' st]arri[[udizzjarju tal-legalità ta' l-g]emil tal-membri mhux uffì]jali tal-kumitat tal-kuntratti, u g]alhekk taqa' ta]t il-patt 22.

⁹ *Fol.* 312.

¹⁰ *Fol.* 71.

Kopja Informali ta' Sentenza

Is-so`jetà attri`i qieg]da tilmenta wkoll dwar il-pro`eduri li ttie]du ta]t il-patt 22. Qieg]da tg]id illi l-membri tal-kumitat tal-kuntratti li taw id-de`ìjoni kienu membri uffì]jali, g]ax ma]tura mill-gvern; qieg]da tg]id ukoll illi ma kinux imparzjali, li ma]arsux il-prin`ipju *audi alteram partem*, u li ma mxewx bi pro`edura tajba.

Dawn huma kollha ra[unijiet g]ala s-so`jetà attri`i setg]et fet]et kaw\`a ta' st]arri[[udizzjarju biex t]assar id-de`ìjoni; fil-kaw\`a tallum, ì]da, it-talba ma hix g]al hekk, u g]alhekk dawn ir-ra[unijiet ta' illegalità ma humiex relevanti.

Billi g]alhekk hija tal-fehma illi l-kwistjoni meritu tal-kaw\`a kellha ti]i maqtug]a mhux minn din il-qorti ì]da mill-membri mhux uffì]jali tal-kumitat tal-kuntratti, kif ig]id il-patt 22 tal-kondizzjonijiet [enerali, il-qorti sejra tilqa' l-ewwel e``ezzjoni ta\`-lew[konvenuti.

Il-qorti g]alhekk, wara li tilqa' l-ewwel e``ezzjoni tal-konvenuti, te]l]ishom mill-]arsien tal-[udizzju.

L-ispejje\ [udizzjarji g]andha t]allashom is-so`jetà attri`i.

-----TMIEM-----